

ความต้องการ แรงจูงใจ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ Need, Motivation and Behavior of Historic Tourism

ไอศวรรย์ ปิยะนัละวัต*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ แรงจูงใจ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่า T-test และการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-35 ปี มีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่ มีอาชีพ ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท มีรายได้ 10,001-20,000 บาท และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ความต้องการกับแรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก และนักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ระดับการศึกษาสูงสุด แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความต้องการ, แรงจูงใจ, พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

Abstracts

The objective of this research is to study need, motivation, and behavior of historic tourism. The sample is 400 Thai tourists filling out questionnaires that are collected and analyzed by Statistics Package for the Social

Science. The statistics in analyzing data is Percentile, Mean, Standard Deviation, T- Test, and Pearson Correlation Coefficient.

The finding of this research is that most tourists are more women, who are the age of 30-35 and single, than men. Most women are employees who earn 10,001-20,000 baht a month and graduated in Bachelor's Degree the most. Overall, the need and motivation in historic tourism are highly related; in addition, the differences of gender, age, status, career, income and educational degree of the tourists create the difference of the behavior of historic tourism.

Keywords: Need, Motivation, Behavior of Historic Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งจากกระแสความต้องการของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม รวมถึงสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมและเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และโบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยว นั้น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นั้นด้วย รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น การท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ ชมซากอารยธรรมโบราณสถานต่างๆ อนุสาวรีย์/อนุสรณ์สถาน สิ่งปลูกสร้างสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า มีความสำคัญมีเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น การท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์นั้นเป็นการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของมนุษย์อีกด้วย สถานที่ ประวัติศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในแง่ที่ว่า องค์ความรู้ของประวัติศาสตร์จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ตลอดจนวิเคราะห์ความต้องการ แรงจูงใจและพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ที่สำคัญความรู้ทางประวัติศาสตร์ ยังมีส่วนสำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกต่อแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว จนเกิดความภาคภูมิใจในมรดกของชาติ ขณะที่ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นเรื่องของพัฒนาการชุมชนย่อยในสังคมใหญ่นั้นก็มีส่วนสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกไม่น้อยเนื่องจากสาระจะทำให้ชาวชุมชนท้องถิ่นรู้ที่มาของตนเองผ่านร่องรอยหลักฐานต่างๆ ที่ต่อมาได้กลายเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาทั้งประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของคนในชาติ วัฒนธรรมความคิด ความเชื่อของคนในอดีต ซึ่งทำให้ทราบถึงแรงบันดาลใจในการสร้างสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้สิ่งที่เป็นวิถีชีวิตปัจจุบัน ทั้งภาษา วัฒนธรรม อาหารความเป็นอยู่ของท้องถิ่น ที่ไปเยือนก็เป็นเรื่องจำเป็นเช่นกัน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีความหมายครอบคลุมการท่องเที่ยวทางโบราณคดี การท่องเที่ยวทางศาสนา การท่องเที่ยวกิจกรรมประเพณี ตลอดจนการท่องเที่ยว

เที่ยวในชุมชน รวมถึงการศึกษาองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของศิลปกรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีเรื่องราวความเป็นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ทั้งสิ้น เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากมนุษย์ อาจเกิดจากความเชื่อ ความศรัทธา ที่เกิดจากภูมิปัญญา การคิดค้นหาวิธีการดำรงชีพ การอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และการดำเนินชีวิตประจำวันของชุมชน การศึกษาเรื่องราวเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมไว้ให้แก่ประเทศไทย และเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตลอดไป (สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์, 2545, หน้า 62-63)

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) มีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ใช้จุดมุ่งหมายของประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือปลูกจิตสำนึกทางอุดมการณ์ร่วมกัน กระทั่งนำไปสู่สำนึกความเป็นชาติหรือท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์มรดกทางภูมิปัญญาของชุมชน เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ และแหล่งประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในท้องถิ่น และเป็นการต่อยอดพัฒนาในหลายๆ ส่วนไม่ว่าจะเป็นร้านค้าขายของ อาหาร กิจกรรมต่างๆ ที่ครบวงจรและเป็นจุดเด่น จุดแข็งในการชักจูงนักท่องเที่ยวให้เกิดความสนใจและต้องการมาสัมผัส ณ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แห่งนี้ การที่นักท่องเที่ยวได้ไปท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ทำให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงวัฒนธรรมต่างๆ ของไทยในอดีต รวมถึงสถาปัตยกรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่บุคคลทุกเพศทุกวัย ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ทำให้เห็นภาพจริงๆ ของศิลปวัฒนธรรมไทยในยุคหนึ่ง รวมทั้งยังเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวโดยทั่วไป ทั้งที่มากันเป็นครอบครัว มากับเพื่อน หรือเป็นหมู่คณะ ทำให้

นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และเกิดความประทับใจ จนอยากกลับมาเที่ยวอีก ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยังไม่เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจมาเที่ยวชมมากเท่าที่ควร ทั้งที่มีความสวยงาม และได้รับความรู้ทางประวัติศาสตร์ แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อาจจะมาเพราะกระแสนิยมในช่วงๆ หนึ่งและเจียบหายไป ไม่ได้สนใจสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง หรือมาแล้วอาจจะไม่ได้เป็นเหมือนกับที่คิดเอาไว้ ตามที่รับรู้ข่าวสารข้อมูลมา

ดังนั้น จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาความต้องการ แรงจูงใจ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยว่ามีมากน้อยเพียง เพื่อนำผลจากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการ เสริมสร้างความต้องการและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รวมถึงปัจจัยด้านใดบ้าง ที่ส่งผลให้กลุ่มนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางเป็นประโยชน์ในการสร้างแรงจูงใจเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติได้มากขึ้นและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งชายและหญิง ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนของประชากรที่แน่นอนได้ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane. (1973) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) โดยเป็นการเก็บตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เต็มใจ และยินดีให้ข้อมูลโดยจะทำการแจกแบบสอบถามจนครบ 400 คน

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ในการทดสอบ สมมติฐาน ได้แก่ สถิติ

ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30-35 ปี มีสถานภาพโสด อาชีพ ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท รายได้ 10,001-20,000 บาท มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความต้องการพบสิ่งที่ตนไม่เคยพบเห็นมาก่อนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ ต้องการคุณค่าเป็นกำไรชีวิตในการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในระดับน้อยที่สุด คือต้องการยกระดับฐานะและเกียรติภูมิ ที่ได้มีโอกาสเดินทางมาท่องเที่ยวของตนเองให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.35$)

3. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เพื่อใช้เวลาว่างในการปรับสมดุลทางด้านอารมณ์ จิตใจ ลดความตึงเครียดมากที่สุด ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือเป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนร่างกาย ($\bar{X} = 4.07$) และน้อยที่สุด คือ นำความรู้จากการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.43$)

4. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบปัจจัยประชากรที่แตกต่างกันในด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์
ระหว่างความต้องการ กับแรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ความต้องการกับแรงจูงใจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

สรุปและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการ แรงจูงใจ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความต้องการพบสิ่งที่ค้นไม่เคยพบเห็นมาก่อน และแรงจูงใจเพื่อใช้เวลาว่างในการปรับสมดุลทางด้านอารมณ์ จิตใจ ลดความตึงเครียด

2. ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศอายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สูงสุด แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัชชะพงค์ อัครพรหมธาดา (2550, หน้า 120) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีแนวโน้มพฤติกรรมด้านความถี่ในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิด ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539, หน้า 41) ที่วิเคราะห์ผู้รับสารตามลักษณะประชากร พบว่าแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม เช่น อาชีพ รายได้ เป็นต้น ส่งผลให้พฤติกรรมแตกต่างกันออกไป

3. ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กัน นั่นหมายความว่า ความต้องการกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในด้านประวัติศาสตร์

ของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างสูงในแง่ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเก่าแก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นตั้งเครื่องมือนปลูกจิตสำนึกทางอุดมการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร ทองไชย (2548 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษา พฤติกรรมและความพึงพอใจการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า เหตุจูงใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางศิลปวัฒนธรรมและสอดคล้องกับ พนารัตน์ ลากเกิน (2549 หน้า 115) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสุโขทัย พบว่าสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจังหวัดสุโขทัย คือ ประวัติศาสตร์และโบราณสถาน

4. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กับแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กัน นั่นแสดงให้เห็นว่าความรู้ทางประวัติศาสตร์ยังมีส่วนสำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกต่อแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวจนเกิดความภาคภูมิใจในมรดกของชาติ ขณะที่ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นเรื่องของพัฒนาการชุมชนย่อยในสังคมใหญ่นั้นก็มีส่วนสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกไม่น้อยเนื่องจากสาระจะทำให้ชาวชุมชนท้องถิ่นรู้ที่มาของตนเองผ่านร่องรอยหลักฐานต่างๆ ที่ต่อมาได้กลายเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ ระยับศรี (2551 หน้า 154) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยวในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดว่าศิลปกรรมไทยเป็นเรื่องที่ควรช่วยกันอนุรักษ์

และศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะปฏิบัติธรรม โดยการนมัสการไหว้พระทำบุญตามวัดมากที่สุด วัดยอดนิยมได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กิจกรรมที่นิยมปฏิบัติคือ เยี่ยมชมศิลปกรรม และความงามของวัด ความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวมีต่อสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของเกาะรัตนโกสินทร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ประโยชน์ที่ได้รับจากการเดินทางคือการได้ผ่อนคลายความเครียด เกิดความสบายใจ รongลงมา คือได้พัฒนาจิตใจให้จิตใจสงบ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพันธ์ รักรเรียนรบ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการท่องเที่ยว ศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่พำนักชั่วคราวในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจด้านจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนมากที่สุด เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานประจำ และเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมจากที่เคยเป็นอยู่ ส่วนปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจน้อยที่สุดของนักท่องเที่ยวชาวไทยคือ จุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ และสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนน้อยที่สุด ส่วนแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านอื่นๆ คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเดินทาง ด้านการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสำคัญในระดับใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังพบว่า การประชาสัมพันธ์ ยังมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวเกิดแรงจูงใจที่จะมาท่องเที่ยวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติที่มาเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

2. ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยเป็นการวิจัยในแนวทางแบบผสมผสมวิธี โดยการผสมวิธีคิดและระเบียบวิธีเชิงปริมาณและคุณภาพเข้าด้วยกัน ใช้การสังเกตกิจกรรม การร่วมกิจกรรมในพื้นที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการจัดเก็บข้อมูล ข้อสนเทศ ตามสภาพจริงมากยิ่งขึ้น

3. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น เช่น ในกลุ่มที่เป็นนักท่องเที่ยวในพื้นที่การท่องเที่ยวภูมิภาคต่างๆ และเพิ่มเติมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงาน องค์กรการท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติในอนาคตในแง่ศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานเก่าแก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือปลูกจิตสำนึกทางอุดมการณ์ให้มาเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. ผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรนำข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการตามนโยบาย และสามารถปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลองค์ความรู้แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มีส่วนสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกไม่น้อย เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวไทยตระหนักรู้ถึงความสำคัญของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวจนเกิดความภาคภูมิใจในมรดกของชาติ

เอกสารอ้างอิง

- ทัชชะพงศ์ อัครพรหมชาติ. (2550). ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจพร ทองไชย. (2548). พฤติกรรมและความพึงพอใจการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของนักท่องเที่ยวชาวไทย. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนารัตน์ ลากเกิน. (2549). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสุโขทัย. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรารณณ์ ระยับศรี. (2551). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยววัดในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพันธ์ รักเรียนรบ. (2547). แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2539). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: วิสิทธิ์พัฒนา.
- _____. (2541). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ระพีฟิล์มและไซเท็กซ์
- _____. (2546). การบริหารการตลาดยุคใหม่ (ฉบับปรับปรุงปี 2546). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- _____. (2548). การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- _____. (2550). กลยุทธ์การตลาดและการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยมุ่งที่ตลาด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธนรัชการพิมพ์.
- สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์. (2545). มติชน: คุณค่าในการท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกม่วง. มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์, 23(1), 111-126.
- Yamane, T. (1973). Statistics: **An Introductory analysis (3rd ed.)**. New York: Harper & Row.